

Sal A

Dialogen som pedagogisk verktøy

Per Garmannslund, Høgskolen i Agder (HiA)

Dialogen som pedagogisk verktøy

Dialog i undervisning?

- Dialog i betydning ”å gjøre felles gjennom samtale” preges gjerne av at lærer stiller spørsmål og elever svarer.
- Sokratiske metode: undervisning ved å stille spørsmål, som har til hensikt å lede mennesker til en dypere erkjennelse.

Dialog i undervisning?

- Dialog er preget av respekt og likeverd. Den er ikke en diskusjon eller debatt hvor en skal overbevise eller vinne argumentasjonen.
- I vår sammenheng så vil jeg fremheve dialog som pedagogisk verktøy gjennom undervisningssamtalen.

Hvorfor dialog i føreropplæring?

- Med ny føreropplæring har en ment å styrke elevens evne til refleksjon rundt det å være fører av et motorkjøretøy.
- Hensikten er at føreropplæringen skal styrke elevens selvinnsikt. Elevens skal få en dypere forståelse av egne kunnskaper, ferdigheter og holdninger.
- Kunnskap om egne handlings- og vurderingstendenser.
- Refleksjon og selvinnsikt krever en annen tilnærming enn formidling.

Spørsmål og svar i klasserommet

- Noen fakta:
  - 30-120 spørsmål i løpet av 1 time.
  - 1,5 millioner spørsmål i løpet av yrkeskarrieren.
  - Læreren venter i gjennomsnitt 1 sekund på at elevene skal svare.
  - 50 % av lærerresponsene på spørsmål er i kategorien "OK" - "fint" – "bra" osv. Det vil si korte og som regel evaluerende utsagn.

Kognitivt engasjement hos eleven

- Kognitiv står for de mentale og tankemessige prosessene hos et menneske.
- De fleste moderne pedagogiske tilnærminger understreker betydningen av at elever er kognitivt engasjert.
- Dialog er et redskap for kognitivt engasjement som kan føre til refleksjon og selvinnsikt.

Hvordan bruke dialogen i undervisning.

- Først og fremst igjennom undervisningssamtalen.
  - Hva er det?
    - Samtale hvor elevene lærer gjennom samhandling med læreren og/eller andre elever
    - Ikke forelesning eller diskusjon.

Undervisningssamtalen

- Andre elementer i undervisningssamtalen:
  - Tematisk.
  - Aktivere bakgrunnskunnskap.
  - Bevisstgjøre egen tankegang og oppfatninger.
  - Divergente (åpne) spørsmål.
  - Utfordrende, men ikke truende.
  - Alle deltar, men frivillig å snakke i plenum.
  - Formidling ved behov.

Undervisningssamtalen

- Redskaper for dialog/undervisningssamtale.
  - Åpne spørsmål.
    - Spørsmål som det ikke finnes et rett svar på.
      - Hvilke situasjoner i trafikken kan medføre risiko?
  - Autentiske spørsmål.
    - Spørsmål som ikke kan ha fasit, men avhenger av for eksempel personlig oppfatning etc.
      - Hva forbinder du med risiko?

Undervisningssamtalen

- Opptak.
  - Bygge videre på et elevutsagn ved å reformulere det og sende det tilbake til elevgruppen som et spørsmål.
    - Du sier at bilkjøring kan være risikofylt. Hva tenker dere andre om risiko?

- Verdsetting
  - Anerkjenne elevsvar ved å bringe det inn som tema i den videre undervisningen.
    - Du nevnte risiko. La oss fokusere på risiko nå. Hva forbinder....?

Når dialog?

- Uhensiktsmessig når:
  - Fokus er på grunnleggende faktastoff.
  - Tidlig stadium av prosedyreinnlæring.
  - Umodne elever.
- Hensiktsmessig når:
  - målet er refleksjon og selvinnsikt.
  - Vekten ligger på kondisjonale kunnskaper (eks. vurdere handlingsalternativer).